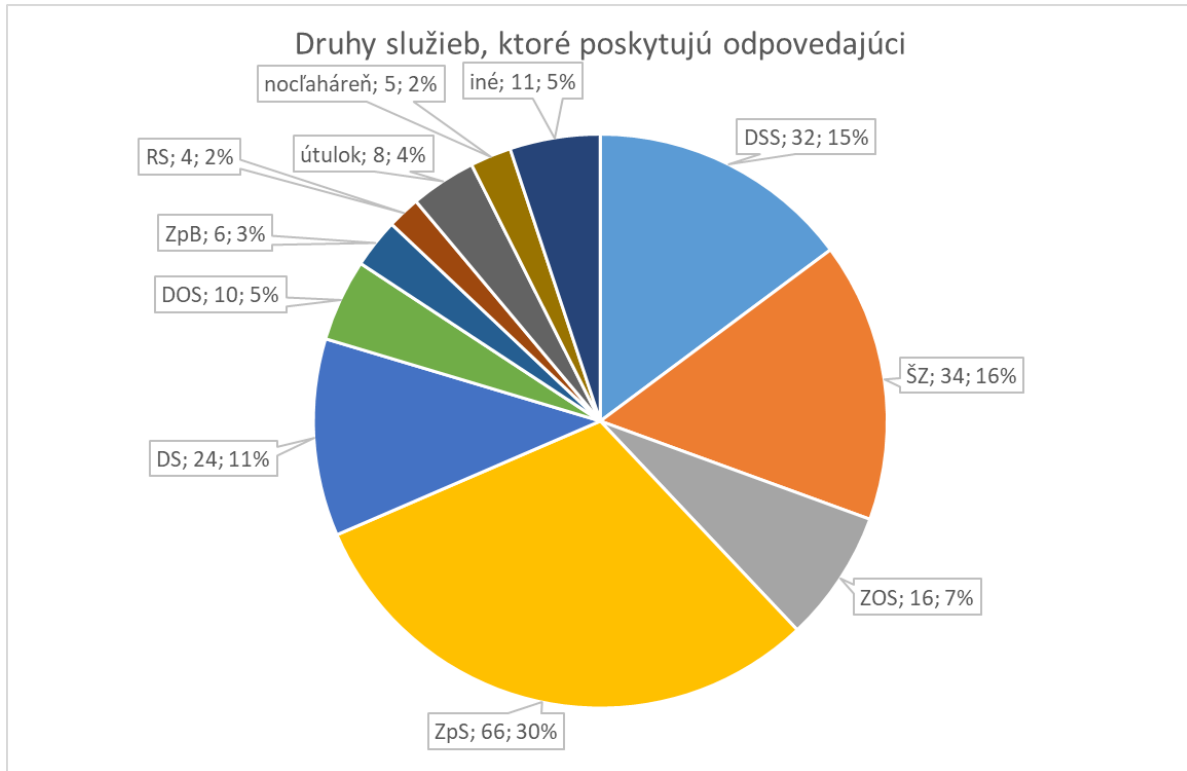

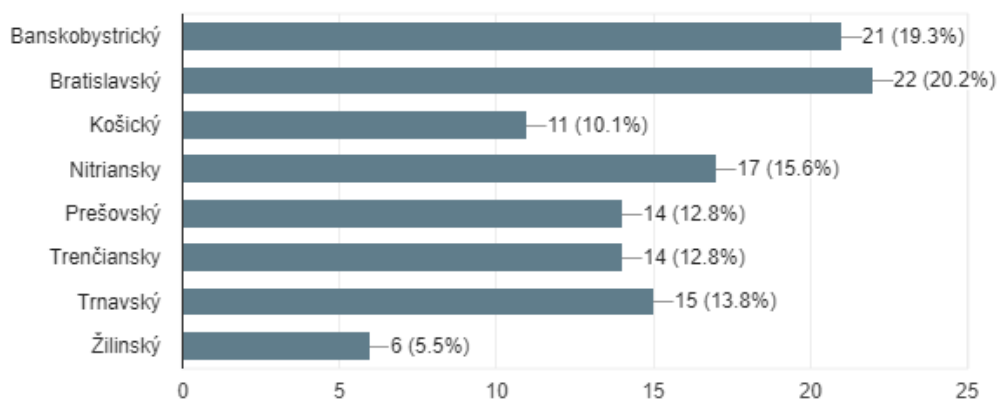
Výstupy z online dotazníka o FPP, uskutočneného medzi členmi SocioFóra a APSSvSR v septembri 2018.

Do dotazníka sa celkovo zapojilo 109 neverejných poskytovateľov, ktorí poskytujú 19 druhov služieb v 215 zariadeniach pre minimálne 7438 klientov.

Uved'te, v ktorom kraji poskytujete sociálne služby

109 responses

Sociálne služby v zriaďovateľskej kompetencii VÚC

- DSS (32), ŠZ (33), RS (4), ZPB (6), útulok (9), ZNB (2) a ďalšie (4)

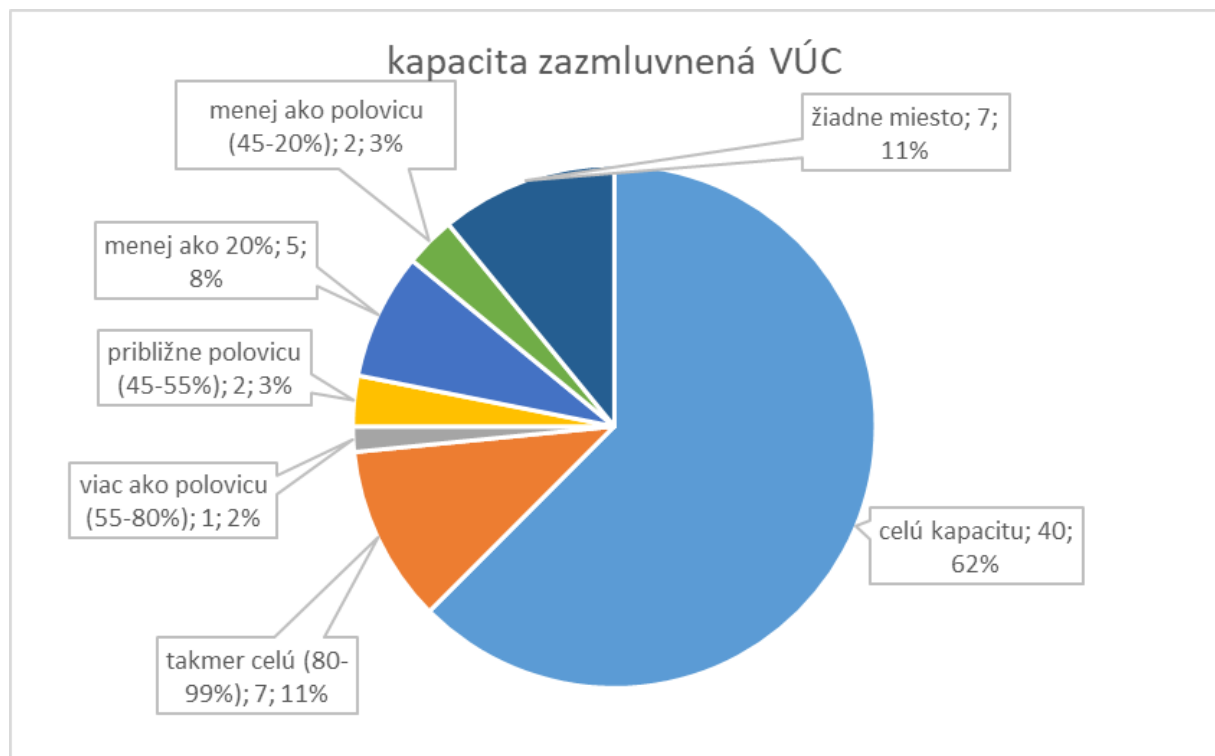
Pri komunikácii s VÚC pri podávaní žiadosti o FPP sú neverejní poskytovatelia zvyknutí komunikovať písomne alebo elektronicky. Niektorí uvádzali, že samotné VÚC iniciovalo podávanie žiadostí (stretnutie na úrade, alebo zaslanie zmlúv na ďalší rok).

Takmer ¾ neverejných poskytovateľov uviedlo, že VÚC zazmluvnilo ich celú alebo takmer celú kapacitu. Siedmym poskytovateľom VÚC odmietli zazmluvniť akékoľvek miesto. Išlo o TSK a TTSK.

„predseda TSK Jaroslav Baška sa vyjadril, že zo zákona nevyplýva povinnosť dofinancovať útulok a tak financie neposkytnú. Požiadat' môžeme, ale nezaručujú nám príspevok.“

V prípade ŽSK sa zdá, že zmena na poste riaditeľky odboru minimálne otvára priestor na diskusiu.

„Odpoveď na žiadosť o FPP sme dostali od VÚC zamietavú, zdôvodnenie nedali žiadne. V súčasnosti sa chce pani riaditeľka VÚC osobne stretnúť ohľadom finančného príspevku.“ (ŽSK)

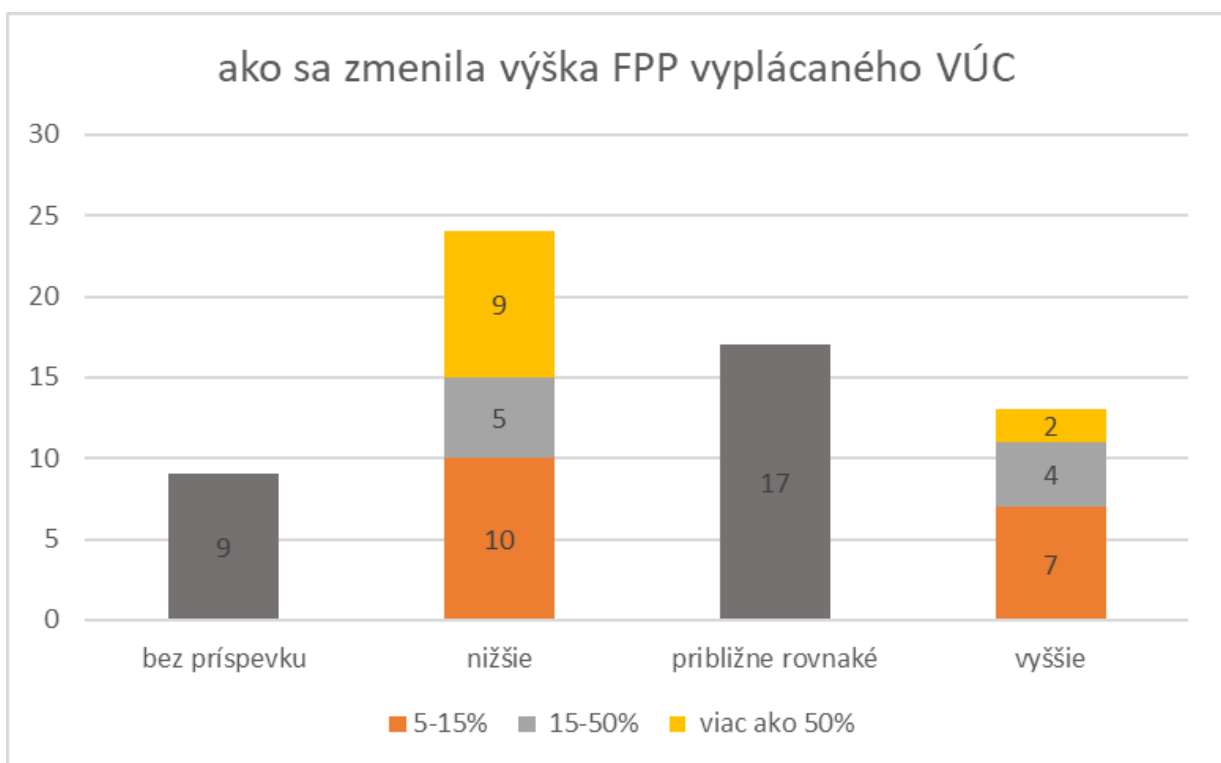
V prípadoch, kde FPP bol priznaný, sme sa zaujímali o jeho výšku, pretože niektorí členovia avizovali, že sa je výrazne nižší ako minulý rok. Pri výpočte FPP sa VÚC riadili zákonom a výpočtom v ňom uvedenom. Potom ako nadobudla účinnosť novely z decembra 2017, ktorá zaviedla nový príspevok na poskytovanie služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou, prejavilo sa to na výškach FPP. Vo viacerí v odpovediach uvádzajú toto ako odôvodnenie z VÚC. Zároveň upozorňujú aj na ďalšie problémy v nastavení vzorca v legislatíve.

„Na základe Zmluvy o poskytnutí FP z TSK bola stanovená suma: 6136,92 EUR na úhradu bežných výdavkov. 27.2.2018 nám bola poukázaná suma: 3068,46 EUR na 1.polrok

2018.12.júla 2018 sme dostali z TSK oznámenie o vrátení FP za 1.polrok v termíne do 10 dní "na základe prepočítania FP pri zohľadnení poskytnutého FP na poskytovanie sociálnej služby v zariadeniach podmienených odkázanosťou z rozpočtovej kapitoly MPSVR SR a následnej Úpravy rozdelenia FP z TSK pre verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb v r.2018 zo dňa 2.7.2018 upravujeme FP pre nezmenený prepočítaný stav 3 prijímateľov celoročnej sociálnej služby na celkovú výšku 0,00 EUR"

„ VÚC museli zarátať do vzorca vyššiu platbu z ministerstva a ešte urobiť aj **spriemerovanie platieb**, teda nerátali platbu podľa vzorca na každého klienta zvlášť ako v minulosti, čím nás tiež obrali o ďalšiu časť financií.“

„Suma bola vypočítaná podľa nákladov na také isté zariadenie, ktoré bolo zriadené VÚC. Podkladom pre výpočet boli **náklady z predošlého roka.**“

V rámci odpovedí sa poskytovatelia dotkli aj rôznych pravidiel, ktoré si na vyúčtovanie FPP určili rôzne VÚC.

„Každá VUC si stanovila iné podmienky čerpania FPP, pričom sú väčšinou podmienky nastavené tak, že ho nevieme "normálne" čerpať na naše nevyhnutné výdavky a je vysoko pravdepodobné, že hoci sme už platobne neschopní, budeme musieť časť príspevkov vrátiť.“

„Naša organizácia dostala FPP, ale čerpať ich nemôžeme, **nakolko novými cenami za služby prekračujeme priemernú úhradu**, podľa ktorej nám bol FPP vypočítaný a teda celý príspevok musíme vrátiť alebo znížiť úhrady, čo vedie k chaosu a netransparentnosti.“

Poskytovatelia služieb pre deti upozorňujú na špecifický problém súvisiaci s dochádzkou detí do ambulantných služieb a od toho sa odvíjajúcich výpočtov FPP. Zotážujú tak oficiálne priznané vyššie FPP.

*„Naším problémom je, že zariadení nášho typu (ambulantná DSS pre ZTP deti a dospelých) nie je príliš veľa, preto sa naše potreby neberú príliš do úvahy pri zjednocovacích schémach. Je to aj o špecifickej detskej klientele, ktorá potrebuje viac personálu, s vyšším vzdelaním, s vyššou mzdou, ale obmedzenia, týkajúce sa čerpania príspevku na mzdy nám sťažujú využiť príspevok tak, aby bol šitý na potreby nášho zariadenia a našej klientele. **Detský klient má špecifickú dochádzku, ktorá sa prispôsobuje škole a mení sa častejšie ako u dospelého.** Z toho vyplýva, že pracujeme s viac ako dvojnásobným počtom klientov, ako je naša kapacita a s tým je spojená oveľa zložitejšia administratíva. Ďalej do 18r. nemá príjem, preto nevie priplácať za služby, iba symbolicky. Je to komplex špecifik, ktoré by mali byť brané do úvahy pri všetkých procesoch, ktoré sa nás dotýkajú.“*

„Metodika vrátenia FPP nie je dobre vymyslená, veľmi znevýhodňuje ambulantnú službu pri ktorej sa FPP musí vrátiť za každý neobsadený deň. Kapacita našej DSS ambulantnou formou je 15 miest, FPP sme od VUC dostali na 12, zazmluvnených máme 11 detí v rozsahu max 8 plne obsadených miest. Podľa hodinovej dochádzky dosahujeme len obsadenosť na úrovni cca 5 obsadených miest. To znamená, že VÚC budeme musieť vrátiť 50-60% FPP. Dôvody nízkej obsadenosti sú rôzne, najčastejšie sú to ochorenia detí, ktoré sú pri tejto cieľovej skupine nevyspytateľné. Keď rodič oznámi, že najbližšie 2 týždne dieťa nebude chodiť - nemáme šancu nájsť náhradu, aby bola kapacita doplnená. Prevádzka a zamestnanci tam však musí byť stále a to na schválenú kapacitu. To, čo sme dostali navyše, vlastne vrátíme.“

Špecifická je aj situácia služieb **pre autistov**.

„Doterajšie platby predstavujú len 1/4 skutočných nákladov zariadenia, nakoľko v DSS a ŠZ pre autistov je potrebný minimálne dvojnásobok počtu zamestnancov ako akceptuje samospráva v EON.“

Sociálne služby v zriaďovateľskej kompetencii obcí

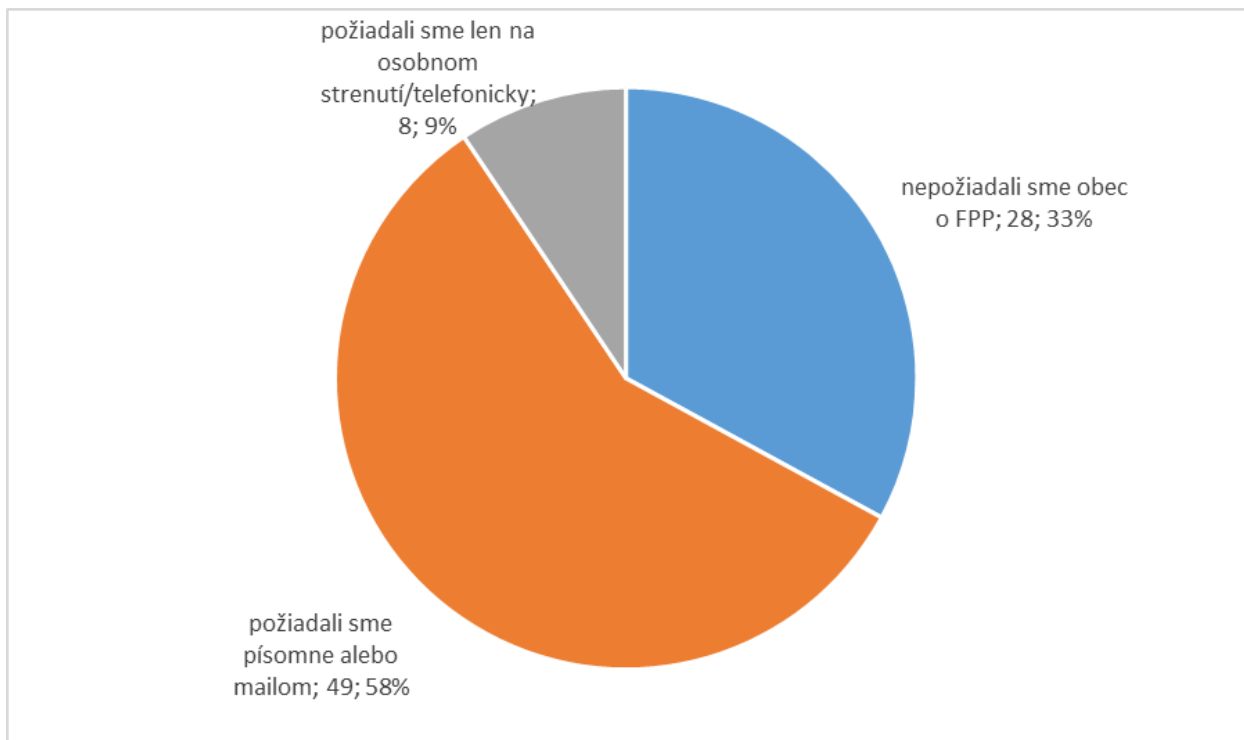
- ZpS (66), DS (24), ZOS (16), domáca opatrovateľská služba (10), nocľaháreň (5) a iné (6)

Musíme pravdivo priznať, že len 58% neverejných podalo písomnú žiadosť o FPP na príslušnú obec. Až 33% odpovedajúcich uviedlo, že o FPP ani nepožiadali.

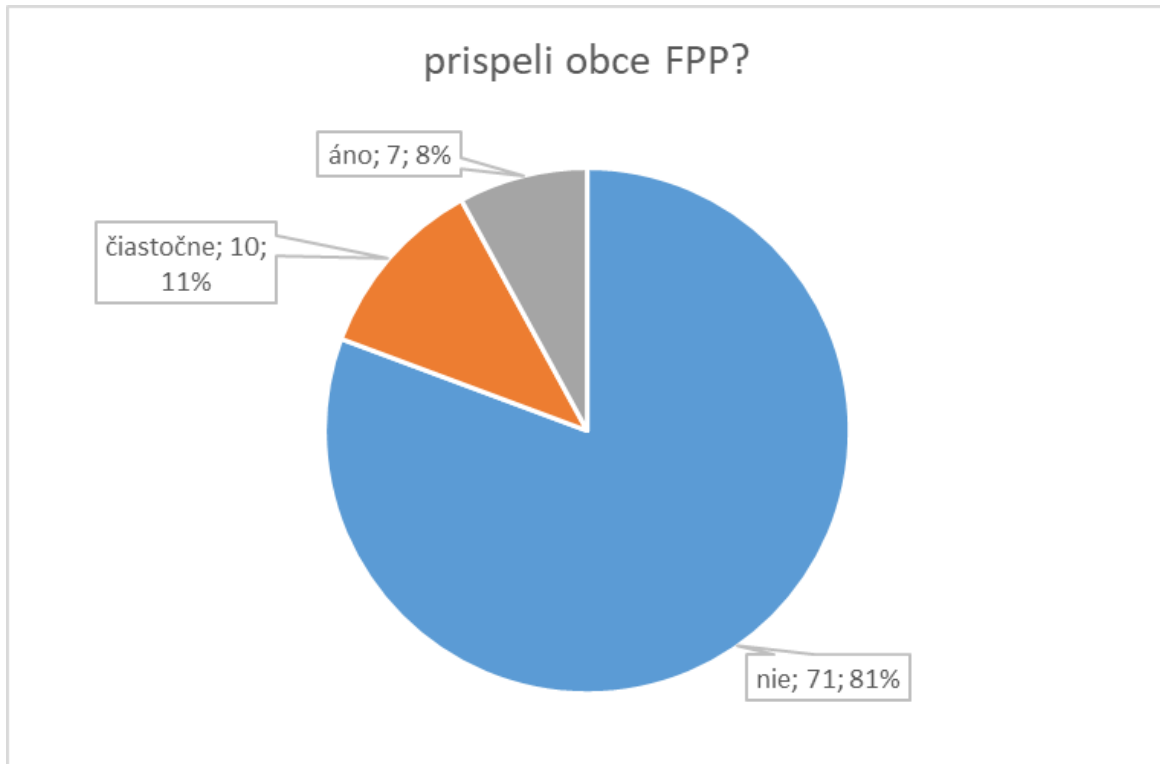
„Nepožiadali sme, Nepožiadali sme z dôvodu toho, že sme mali avízo o tom, že obce odmietajú poskytovať príspevok poskytovateľom a uvedené žiadosti od iných poskytovateľov boli zamietnuté.“

Takmer polovica z tých, ktorí nepožiadali obec o FPP poskytuje aj inú službu (napr. DSS ŠZ) a teda sa dá predpokladať, že FPP VÚC je dostatočné pre fungovanie celého zariadenia, najmä ak väčšina z nich je z iných VÚC ako BSK.

„Obce naše zariadenie (ZpS) nefinancujú, samosprávne kraje financujú DSS a ŠZ“ (BBSK)

Kľúčovou otázkou vo vzťahu k plneniu si povinností od obcí bola otázka, akú odpoveď dostali neverejní poskytovatelia od obcí na svoju žiadosť o FPP.

Až v 81 % to boli odpovede zamietavé, resp. neodpovedali vôbec. Niektorí starostovia odpovedali ústne/telefonicky, ale písomne už nechceli.

Najčastejšie dôvody zhrnul jeden z odpovedajúcich poskytovateľov:

1. *Neobjednali sme si nás na službu*
2. *Nie sme povinní hradiť FPP*
3. *Vaša klientka má, deti, nech jej oni doplatia*
4. *Prečítajte si lepšie zákon, takáto povinnosť nám zo zákona nevyplýva*

Časť obcí uvádza aj **nedostatočné finančné zdroje**, nevyčlenenú čiastku v rozpočte a podobne. Niektorí z poskytovateľov naznačili, že z odpovede starostu porozumeli, že jednali podľa odporúčania ZMOS.

„Že to obec nemá v rozpočte a že je to veľa peňazí a obce toľko na sociálne služby poskytované neverejnými poskytovateľmi dávať nemienia a že im bolo na ZMOS-e povedané, že súkromníkom nemajú nič platiť a keby ich občania tie služby aj tak chceli, tak si majú radšej zriadiť svoje vlastné zariadenie.“

Okrem opakujúcich sa vyššie spomenutých dôvodov, objavili sa aj niektoré, ktoré sú **znepokojujúce odpovede**. V jednom prípade obec odôvodnila zamietavé stanovisko vypracovaním komunitného plánu a prípravy vlastných pravidiel podpora sociálnych služieb.

„pripravujú komunitný plán a podľa toho budú financovať, chcú vlastné kritéria na schvaľovanie príspevku na prevádzku“

„Dostali sme taktiež odpoveď od primátora mesta: však sa mi nič nemôže stať, pokutu nedostanem.“

„zametavá odpoveď, nemajú finančné prostriedky na terénnu službu, financujú sociálne zaradenia“

„Zástupca obce nám naznačil, že svoje náklady "prispôsobia" tak, že na prevádzku nedostaneme ani cent.“

„po osobných stretnutiach so starostami, ktorí sa bránia, na jednej strane s tým, že nemajú finančné prostriedky, a na druhej strane majú stanovisko ZMOS s tým, že finančné prostriedky môžu dať ale podľa ich osobného uváženia.“

11% obcí sa rozhodlo prispievať čiastočne – nie na všetkých svojich obyvateľov, alebo len čiastkou, ktorú si sami určili a je nižšia ako FPP podľa zákona.

„Niekdeto vyriešili tzv.dotáciou niekoľko 100€ namiesto tisíc a viac...“

„Mesto Košice má veci rozpracované a prisľúbili, že možno koncom septembra nám dajú príspevok vo výške 50,- EUR na osobu a mesiac“

„my sme sa obrátili na mesto, a tí nám zazmluvnili 5 miest z 13, len tie ktoré mali stupeň odkázanosti 3 a 4.“

„Okresné mesto nám po dlhšom vyjednávaní ponúklo sumu, ktorú samo navrhlo - 40€ na klienta.“

„Z celkového počtu 25 klientov navštevujú zariadenie 12 klienti z mesta Vranov n. T., a ďalších 13 klientov navštevujú zariadenie z 10 obcí. Finančne nám prispelo mesto Vranov n. T. a 5 obcí. Ďalších 5 obcí na našu poštovú korešpondenciu vôbec nereagovalo.“

„Jedna obec nám prispieva, Prešov nám prispieva na 2 ľudí z 30.“

„Jedna obec dala schválila príspevok priamo klientovi, nie zariadeniu.“

Len 8 % na poskytnúť príspevok vo výške ako určuje výpočet FPP v zákone o sociálnych službách. A len v troch prípadoch pokryli celú kapacitu zariadenia.

„Kladná odpoveď, príspevok nám mesto poskytlo.“

„MÚ Rožňava prispieva na prevádzkové náklady NDC V Rožňave. MÚ Gelnica prispieva, od ostatných nemáme žiadne prisľuby.“

„Kladná odpoveď, ale s príspevok z MČ BA bol poskytnutý až od 1.8.2018“

„Našli sa 2 obce a 1 mesto, ktoré si splnili svoju zákonnú povinnosť.“

„Mesto Prešov, obec Petrovany a Kendice a aj Kapušany nám príspevok poskytli a ostatné obce nám príspevok odmietli poskytnúť.“

Viacerí vo svojich odpovediach naznačili zhoršenie finančnej situácie aj kvôli **zvýšeniu minimálnej mzdy a nových príplatkov podľa zákonníka práce**. Obávajú sa, že už teraz mesačne tvoria stratu a bez mimoriadnej dotácie budú donútení svoje služby ukončiť, podobne ako viaceré denné stacionáre v posledných mesiacoch.

Medzi oslovenými sa našli aj neverejní poskytovatelia, ktorých zriaďovateľom je obec. Tí sa rovnako nachádzajú vo viac ako kritickej situácii.

„Neziskové organizácie založené obcami sú tiež na pokraji kolapsu, nakoľko žijú len z príspevku čo dostanú z MPSVaR a z príspevkov klientov. (Pri službách krízovej intervencie je tá situácia ešte katastrofálnejšia (150€príspevok MPSVaR +50€ klient) - EON min. 290€“

„Primátor mesta ani poslanci MsZ nerozumejú povinnosti financovania sociálnych služieb aj samosprávou, odvolávali sa na skreslené informácie z médií, dokonca zariadeniu sociálnych služieb vo vlastnej zriaďovateľskej pôsobnosti neposkytli príspevok tento rok, pretože dali nášmu zariadeniu.“

Spracovala: maria machajdikova, SF

NÁVRHY OD POSKYTOVATEĽOV

Nám by finančnú situáciu vyriešila jednoduchá zmena Zákona o sociálnych službách a to, aby FPP nebol viazaný len na mzdové prostriedky. Ale aby sme mohli z neho uhrádzať aj nájom, energie,..., ako to bolo pred 1.1.2018.

Prosím, aby sa hľadal model financovania poskytovania sociálnych služieb tak, aby sme neboli odkázaní na vôľu a nevôľu obce - obecného zastupiteľstva, pretože niektoré obce sa k problému postavili aj tak, že nechceli vystaviť posudok o odkázanosti na nejakú službu, aby ju potom nemuseli finančne podporovať. V súčasnom modeli financovania soc. služieb sa nehľadí na chorých a starých ľudí, ale iba na peniaze. Navrhujem, nech má každý odkázaný garantovaný nejaký balíček financií z MPSVaR, ktorý si poniesie tam, kde sa o neho dobre postarajú. Alebo nech MPSVaR poskytuje fin. prostriedky aj na odkázanosť a aj na prevádzku. Okrem toho stále zmeny v zákonníku práce - zvyšovanie minimálnej mzdy, príplatky za nočné, sviatky, SO a NE - sú veľmi dobré a žiadúce, ale nás vedú k likvidácii, pretože sa zvýšené náklady nepremietajú do finančných príspevkov z MPSVaR a od samosprávy.

Ak by mohli byť zvýšené podielové dane na občanov nad 65 rokov do obcí/miest viazané na sociálne služby alebo sociálnu oblasť, myslím, že by to bolo jednoduchšie. Teraz sa správajú akoby sme im brali niečo, za čo oni mohli postaviť chodník...